ULKOMINISTERIÖ
Poliittinen osasto

LAUSUNTO PF21JAYZ-6

20.09.2021

Viite
Eduskunnan hallintovaliokunnan lausuntopyyntö 13.9.2021 / HE 112/2021 vp

Asia
HE 112/2021 vp / Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi siviilihenkilöiden osallistumisesta kriisinhallintaan annetun lain muuttamisesta; Ulkoministeriön lausunto

Ulkoministeriö on siviilihenkilöiden osallistumisesta kriisinhallintaan annettavaa lakiesitystä valmisteltaessa pyrkinyt toteuttamaan pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman tavoitetta, jonka mukaan Suomi on kokoaan suurempi Euroopassa ja maailmalla. Suomen tulee osana tätä tavoitetta pitää yllä ja kehittää valmiuksiaan osallistua kansainvälisiin siviili- ja sotilaallisen kriisinhallinnan tehtäviin yhdessä muiden kansainvälisten toimijoiden kanssa.

Ulkoministeriö vastaa Suomen siviilikriisinhallintaosallistumiseen liittyvästä päätöksenteosta ja siihen liittyvästä ulko- ja turvallisuuspoliittiset näkökohdat huomioivasta harkinnasta. Tässä työssä huomioidaan sekä hallitusohjelman, ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon että kriisinhallinnan parlamentaarisen komitean suositukset.

Ulkoministeriön olennaisena lähtökohtana lakiin tehtävissä muutoksissa on, että rekrytointeihin liittyvien käytäntöjen tulee olla lainmukaisia ja lain tasolla tulee säädellä vain välttämätöntä. Lain tulee tukea mahdollisuuksia toteuttaa hallitusohjelmaa ja lisätä Suomen osallistumista kansainväliseen siviilikriisinhallintaan.

Hallitusohjelman mukaan Suomen kansainvälisen siviilikriisinhallintaosallistumisen tavoitetasoksi on asetettu vähintään 150 asiantuntijaa vuoteen 2023 mennessä. Tähän tavoitteeseen päästäkseen Suomi pyrkii kehittämään kansallista asiantuntemusta, koulutusta ja rekrytointipohjaa pystyäkseen tarjoamaan kriisinhallintatehtäviin erikoisosaamista. Suomen tulee siviilikriisinhallinnassa tavoitella myös noin 50-50 prosentin sukupuolijakaumaa kulloinkin lähetettävistä asiantuntijoista.

Ulkoministeriö on pitänyt lakiesitystä valmisteltaessa tärkeänä subjektiivisen virkavapausoikeuden jatkumista valtion, kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa toimiville. Virkavapausoikeus on parantanut olennaisesti Suomen mahdollisuuksia osallistua kansainväliseen siviilikriisinhallintaan ja tarjota siihen asiantuntijoita. Lakiesityksessä virkavapausoikeutta ehdotetaan rajoitettavaksi siten, että oikeutta virkavapauteen tai vapautukseen työstä olisi rajoitetusti siten, että oikeutta olisi yhteensä kolme vuotta viiden

Postiosoite
PL 176
00023 VALTIONEUVOSTO

Laivastokatu 22

Vaihde
+358-(0)295-350 000

Telefax
+358-(0)9-629 840

vuoden aikana. Lisäksi tiettyihin asetuksella tarkemmin eriteltyihin siviilikriisinhallinnan tehtäviin voitaisiin nimetä ehdokkaaksi tai nimittää palvelussuhteisiin vain sellaisia hakijoita, jotka eivät ole aiemmin olleet siviilikriisinhallintalain mukaisessa palvelussuhteessa.

Lakiin nyt esitettyjen muutosten vaikutuksia on syytä seurata ja arvioida säännöllisesti huomioiden niiden mahdolliset vaikutukset siviilikriisinhallintaosallistumisen kansallisen tavoitetason saavuttamiseen.

Minna Laajava

Yksikön päällikkö

Liitteet -